Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkotien toimintasuunnitelma 2019-2020

JYVÄSKYLÄ

Sisällysluettelo

Esimiesalue 3
Esimiesalueen varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat 3
1. Kuvaus ryhmärakenteista, henkilöstörakenteesta ja johtamisesta 3
2. Hyvä arki ja laadulliset tavoitteet 4
3. Kehityksen ja oppimisen tuki yhteistyössä huoltajien kanssa 7

Esimiesalue

Esimiesalueen varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat

- päiväkodit Nenäinniemen päiväkotikoulu ja Onnimannin päiväkoti
- esiopetus Nenäinniemen päiväkotikoulu ja Onnimannin päiväkoti, kaupungin ruotsinkielinen esiopetus Trollbär-ryhmässä

1. Kuvaus ryhmärakenteista, henkilöstörakenteesta ja johtamisesta

Nenäinniemen päiväkotikoulu:
https://www.jyvaskyla.fi/varhaiskasvatus/varhaiskasvatus-jyvaskylassa/paivakodit/kuokkala/nenainniemi

10 varhaiskasvatuksen opettajaa, 6 lastenhoitajaa, 1 erityisavustaja

Onnimannin päiväkoti:
https://www.jyvaskyla.fi/search?keys=onnimannin%20p%C3%A4iv%C3%A4koti

4 varhaiskasvatuksen opettajaa, joista 2 ruotsinkielisiä, 4 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, joista 1 ruotsinkielinen, 1 erityisavustaja

Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkotien yhteiset työntekijät:

- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO)
- esimiesalueella työskentelee 3 varahenkilöä
  - varahenkilö työskentelee kaikissa ryhmissä tarpeen mukaan
  - varahenkilö on varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

- ryhmien muodostaminen: **Lapsiryhmät** muodostuvat 0 – 4 ja 3 - 6-vuotiaista lapsista. Ryhmät rakentuvat vuosittain hakijoiden mukaan. Ryhmien muodostamiseen vaikuttavat lasten ikä, palveluntarve, sisarussuhteet sekä lasten yksilölliset tarpeet. Lapsiryhmissämme opetuksesta, kasvatuksesta ja hoidosta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat, lastenhoitajat, varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdollisesti myös erityisavustaja.

- pienryhmätoiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspäivän aikana lapsiryhmiä jaetaan pienryhmiin, jolloin huomioidaan lasten omia kiinnostuksen kohteita, taito- ja kehitystasoa, vasu- tavoitteita ja lapsiryhmän tarpeita. päiväkodeissamme toimitaan ja jakaannutan pienryhmiin koko päivänä. Aamupäivisin toimii kiinteämmät pienryhmät ja iltapäivisin jakaannutaan myös pienryhmiin toiminnan mukaan.

- johtamisen rakenne**:**

-Päiväkodinjohtaja vastaa Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkodin varhaiskasvatuksesta.
-Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkodeilla on yhteinen johtotiimi, joka kokoontuu säännöllisesti.
-Johtotiimiin kuuluvat toimintavuonna 2019-2020 päiväkodinjohtaja Kirsi Jonninen, apulaisjohtajat: Kristiina Hentunen, Juha Ettanen ja Jaana Hänninen sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja Leena Hyvönen.
-Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO) työskentelee sekä Nenäinniemen että Onnimannin päiväkodeissa

2. Hyvä arki ja laadulliset tavoitteet

”Jyväskylän varhaiskasvatuksessa painotetaan hyvää arkea ja sensitiivistä vuorovaikutusta, jotka edistävät lasten ja aikuisten hyvinvointia. Hyvä arki muodostuu lämminhenkisestä yhdessäolosta, koko päivän kattavasta monipuolisesta, pedagogisesti suunnitellusta toiminnasta sekä päivittäisestä fyysisestä aktiivisuudesta, levosta ja ruokailosta.”

Hyväksyvä ja kannustava ilmapiiri päiväkodeissamme on perusta osallisuudelle. Kaikkiin lapsiin ja aikuisiin suhtaudumme arvostavasti ja ystävällisesti. Tärkeää on kuunnella lasta ja nähdä lapsi vahvuuksien kautta. Toimintaa suunnittelemme lasten kanssa ja erityisesti pienempien lasten osallisuuden toteutumista tukee tiivis yhteistyömme vanhempien kanssa. Toiminnan suunnittelua varten kirjaamme lasten toiveita ja aloitteita. Toteutamme niitä toiminnan kokonaisuus huomioiden. Lapset osallistuvat taitonsa mukaan oman varhaiskasvatussuunnitelmansa (vasu) tai esiopetuksen oppimissuunnitelmansa (esu) tekoon.

Vanhempien kanssa päivittäinen kohtaaminen ja lasten kuulumisten vaihtaminen on tärkeää osallisuutta arjessamme. Järjestämme perheille toiminnallisia vanhempainiltoja ja tapahtumia, joissa keskustelemme yhdessä heidän odotuksistaan ja näkemyksistään varhaiskasvatuksesta. Kutsumme vanhempia osallistumaan lapsensa varhaiskasvatus- tai eskaripäivään.
Arvioimme toimintaa yhdessä lasten ja vanhempien kanssa. Lapsilta saamme palautetta havainnoimalla mm. kehon kieltä, kiinnostusta ja keskittymistä. Lisäksi teemme arviointia isompien lasten kanssa keskustellen. Vanhempien kanssa arvioimme toimintaamme keskustellen ja kyselyiden avulla.

Päivittäin toiminnassa huomioimme liikunta-, ravinto-, lepo- ja hygieniasuositukset. Kiusaamisen ehkäisemiseksi noudatamme ”Jyväskylän kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa 2017-2020 kiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen”. ”Infektio-ohjeet” ja ”Puhtaus on puoliruokaa –hygieniaohjeistus” raamittavat päiväkotiemme hyvinvointikäytänteitä ja ne ovat nähtävillä ryhmien ilmoitustauluilla.

2.1. Laadullisena tavoitteenamme on oppimisympäristön monipuolinen käyttäminen lasten kanssa

Käymme päiväkodeissamme säännöllisesti retkillä lähiympäristössä. Sisätiloja tarkastelemme ja muokkaamme säännöllisesti lasten kanssa, lasten kehitystaso huomioiden**.** Pienimpien lasten osalta havainnoimme lapsia ja heidän kiinnostuksensa kohteita ja muokkaamme toimintaympäristöä sen mukaisesti. Myös vanhempien havainnot ja kertomukset omasta lapsestaan, auttavat meitä oppimisympäristön kehittämisessä. Kierrätämme päiväkodin ryhmissä ja ryhmien välillä leikkivälineitä. Näin saamme vaihtelua ja rikastettua lasten leikkien sisältöä. Leikkivälineet ja erilaiset toimintamateriaalit ovat helposti lasten saatavilla.

Lasten pitkäkestoiset, monipuoliset leikit ja toiminnat, ilmaisevat meille kuinka oppimisympäristö palvelee lasten oppimista ja kasvua. Lisäksi kyselemme lasten omia mielipiteitä ja kokemuksia oppimisympäristöstä ja ideoita sen kehittämiseksi. Ryhmien työntekijöiden tiimipalavereissa arvioimme ja suunnittelemme oppimisympäristöjen monipuolista käyttämistä. Arvioinnin pohjalta kehitämme edelleen ympäristön monipuolista käyttöä. Lapset osallistuvat oppimisympäristön muokkaamiseen: esimerkiksi leikkipisteiden rakentamiseen.

2.2. Laadullisena tavoitteenamme on lasten kielellisen kehityksen tukeminen kirjojen lukemisen kautta

Luemme säännöllisesti, päivittäin lapsille kirjoja. Perheiden osallisuus lukemalla omalle lapselleen kotona on myös ensiarvoisen tärkeää.

Päiväkodissamme kirjat ovat helposti lasten saatavilla ja esillä. Ryhmissä tarjolla oleva kirjallisuus on monipuolista: mm. kuvakirjoja, satukirjoja, loru- ja runokirjoja, tietokirjoja. Tavoitteenamme on lasten kiinnostusten herättäminen lukemiseen ja lasten kielen rikastuttaminen. Keinonamme ovat esim. toisteinen lukeminen eli tiettyä kirjaa luetaan ja käsitellään useita kertoja, erityiset kirjaviikot, oman kirjan päivät, lasten itsetekemät kirjat ja sadut. Lapset saavat tuoda päiväkotiin myös omia kirjoja luettaviksi. Vanhemmat ovat tervetulleita lukemaan/pelaamaan päiväkotiin lapsensa ryhmään.

Olemme luomassa kirja-/ kielileikki-/ kielipelikassi- toimintaa. Ideana on, että kussakin perheessä kiertää kunkin lapsen ikätason mukainen kassi muutaman päivän ajan toimintavuoden aikana. Jaamme pitkin vuotta lapsen ryhmässä lasten kanssa keskustellen kokemuksia kirjoista, luku-/kielileikeistä ja peleistä.

Arvioimme ryhmien työntekijöiden tiimipalavereissa toimintamme vaikutusta lasten kiinnostuksen lisääntymiseen lukemista kohtaan sekä lasten kielellisen kehityksen tukemiseen. Pidämme kirjanpitoa lapsille lukemisesta ja luetuista kirjoista. Havainnoimme myös lasten omaehtoista kirjojen katselua ja lukemista. Kyselemme myös keväällä perheiltä kokemuksia kirja-, kielileikki- ja kielipelikassi toiminnasta.

2.3. Laadullisena tavoitteenamme on liikunnan lisääminen kaikissa lapsiryhmissä

Päiväkodeissamme lapset ulkoilevat päivittäin joka säällä. Teemme retkiä lähiympäristöön viikoittain. Hyödynnämme ”Lasten liikuntakasvatuksen suosituksia” ja ”Varhaiskasvatuksen liikunnan vuosikelloa” ryhmien liikunnan toteuttamisessa.
Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkodin liikuntasalissa on kaikille ryhmille salivuorot kerran viikossa aamupäivisin ja sovitusti iltapäivällä. Liikumme päiväkodin lähipuistoissa, lähikentillä sekä retkeilemme lähimetsässä. Liikkuminen erilaisissa maastoissa kehittää lapsen motorisia taitoja. Retkeilyn lomassa harjaantuvat myös lasten ryhmässä toiminen ja kaveritaidot.
Talvisin lähiympäristöömme tehdään hiihtoladut ja kentälle jäädytetään luistelukenttä (säävaraus). Hiihdämme ja luistelemme isompien lasten kanssa sääolosuhteiden salliessa. Vanhemmat ovat tervetulleita osallistumaan hiihtoon ja luisteluun. Samalla he voivat auttaa lapsia esimerkiksi luistinten jalkaan laitossa ja poisottamisessa.

Jokaisessa ryhmässämme on käytössä liikunnan vuosikello. Tärkeää mielestämme on tarjota monipuolisia ja säännöllisiä liikuntakokemuksia lapsille. Myönteiset kokemukset liikunnasta ja sitä kautta liikunnan riemu ja ilo, tuntemus ”minä osaan” ovat tavoitteemme. Toiminnallinen oppiminen on oleellinen toimintatapa niin varhaiskasvatuksessamme kuin esiopetuksessamme. Kehitämme päiväkodissamme kuukauden liikuttaja-toimintamallia. Kukin ryhmä vuorollaan vastaa yhteisen liikunta- ja pihaleikin suunnittelusta ja järjestämisestä omassa päiväkodissaan. Tarkoituksenamme on näin siirtää ja kehittää piha- ja liikuntaleikkikulttuuria lapsille. Otamme mielellämme vastaan vanhempien omia lapsuuden yhteispihaleikkivinkkejä. Vanhemmat ovat myös tervetulleita ohjaamaan ja leikittämään lapsia.

Ryhmät pitävät kirjaa varhaiskasvatuksen liikunnan vuosikellon ja liikunta- ja pihaleikkitoiminnan toteutumisesta.

2.4. Laadullisena tavoitteenamme on lasten kaveritaitojen tukeminen

Päiväkodeissamme painotamme kaveritaitojen oppimista ja harjoittelua:
kuinka olen hyvä kaveri ja osaan toimia ryhmän jäsenenä.
Päiväkodeissamme harjoittelemme kaveritaitoja arjen kaikissa tilanteissa.
Leikki on lapselle luontainen tapa oppia erilaisia taitoja. Aikuiset ovat mukana lasten leikeissä aktiivisesti ja ohjaavat niitä. Omien tunteiden ja kaverien tunteiden tunnistaminen on edellytys kaveritaitojen oppimiselle.
Käytämme säännöllisesti tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoitteluun esim. Askeleittain (= Sydänkerho) ja Kompisväskan-materiaaleja.

Arvioimme lasten kaveritaitojen kehittymistä havainnoimalla mm. leikkitilanteiden ja arjen sujumista, vanhempien kanssa vasu- ja esukeskusteluissa ja ryhmien tiimipalavereissa.

3. Kehityksen ja oppimisen tuki yhteistyössä huoltajien kanssa

3.1. Yhteistyö vanhempien kanssa

Yhteistyö vanhempien kanssa on säännöllistä ja päivittäistä. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa, päiväkodista otetaan yhteyttä vanhempiin ja sovitaan Hyvä alku -keskustelu lapsen kotona tai päiväkodissa sekä tutustumiskäynnit lapsen tulevaan ryhmään. Tutustumiskäynneillä vanhemmat saavat ryhmän/ päiväkodin tervetuloakirjeen, jossa on kerrottu esim. ryhmän käytännön asioita, yhteystiedot, henkilökunta jne. Samalla tutustutaan ryhmän ja päiväkodin tiloihin.
Esiopetuksen alkaessa pidämme tutustumiskeskustelut päiväkodissa.

Vanhemmat ovat tervetulleita tutustumaan lapsensa varhaiskasvatus- ja esiopetuspäivään koko toimintakauden ajan ennalta sovitusti.
Vanhempien tiedot ja taidot (ammattivierailut tai harrastuneisuus) ovat tervetulleita rikastuttamaan päiväkotiemme arkea.

Varhaiskasvatussuunnitelma (vasu)- ja Esiopetuksen oppimissuunnitelma (esu)-keskusteluja pidämme vähintään kaksi kertaa toimintavuoden aikana. Syksyn vasu- ja esukeskustelut käymme vanhempien kanssa lokakuun loppuun mennessä. Lapsi osallistuu omaan vasu-/ esukeskusteluunsa kehitystasonsa mukaisesti. Lapsiryhmän vasut ovat pohjana toiminnan suunnittelulle.
Jos lapsesta herää huolta, otamme asian esille huoltajien kanssa mahdollisimman nopeasti. Varhaiskasvatuksessa tehtyjen arjen havaintojen ja yhdessä vanhempien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta sovimme lapsen tukemisen tavat. Kirjaamme sovitut toimintatavat lapsen tukemiseksi lapsen vasuun/ esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Noudatamme Jyväskylän varhaiskasvatuksen käytössä olevaa tuen kolmiportaisuuden mallia (yleinen, tehostettu, erityinen tuki).

Ryhmissä käytämme päivälistoja, joihin kirjataan lapsen sen päivän asioita, leikkejä sekä toimintaa. Kerromme vanhemmille lapsen päivän kuulumisista kotiinlähtötilanteissa. Ryhmien toiminnasta kerromme kuukausikirjeessä, jonka vanhemmat saavat sähköisenä viestinä. Kirje on myös nähtävillä ryhmän ilmoitustaululla.

Syksyisin ja keväisin pidämme toiminnalliset vanhempainillat, joihin vanhemmat osallistuvat lastensa kanssa. Nenäinniemen päiväkodin vanhemmilta saadun palautteen mukaisesti järjestimme syksyllä vain vanhemmille suunnatun keskustelevan vanhempainillan.

3.2. Kehityksen ja oppimisen tuki

Jokaisella lapsella on oikeus saada tukea oppimiseensa ja kasvuunsa. Arjen tukea ja turvallisuuden tunnetta kaikille lapsille tuo selkeä ja ennakoitavissa oleva päivän kulku. Päivittäiset, arjessa toistuvat leikki-, ruokailu-, ulkoilu-, pukemis- ja siirtymätilanteet ovat meille tärkeitä oppimisen tukemisen hetkiä.
Ryhmissä käytämme kaikkia lapsia hyödyttäviä tuen muotoja:

- pienryhmissä toimiminen on arkeamme joka ryhmässä
- käytämme kuvia ja pikapiirtämistä toiminnan jäsentäjänä ja arjen selkeyttäjänä

- järjestämme esimerkiksi leikki-, tunne-, vuorovaikutus- ja kielikerhoja tarpeen mukaan
- käytämme tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoitteluun mm. Askeleittain (Sydänkerho) ja Kompisväskan -materiaaleja

Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkodeissa työskentelee oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo), joka on mukana arvioimassa ja suunnittelemassa lapsiryhmän toimintaa ja lasten tarvitsemia yksilöllisiä tukitoimia. Yhdessä ryhmän henkilökunnan kanssa etsimme ratkaisuja ryhmän toimivuuteen, toiminnan sisältöihin sekä yksittäisen lapsen tarpeiden huomioimiseen.
Päiväkodeissamme voi työskennellä myös erityisavustajia. Varhaiskasvatuksen erityisavustaja toimii päiväkodin lapsiryhmässä lisäresurssina mahdollistaen esim. ryhmän jakamista, lasten parityöskentelyä ja yksilöllistä ohjausta.

Teemme yhteistyötä huoltajien luvalla lastenneuvolan kanssa: 4-vuotiaan lapsen vasusta lähetetään kopio neuvolakäynnille, myös lapsen 5v.-neuvolaan laitamme päiväkodista havaintoja lapsen kehityksestä.
Muita yhteistyötahojamme ovat myös esim. sosiaalityö, psykologi, koulukuraattori, koulun opettajat, rehtorit, tulkki, alueellinen oppilashuoltotyöryhmä.

3.3. Yhteistyö koulun kanssa

Teemme koulun kanssa suunnitelmallista yhteistyötä alueellisia vahvuuksia korostaen. Yhteistyö voi olla työpajatyöskentelyä, eskarivaihtoa, kummitoimintaa, sekä yhteisiä tapahtumia. Kouluympäristö tulee lapsille tutuksi esiopetusvuoden aikana, jolloin siirtymä kouluun on helpompaa.

Nenäinniemen päiväkotikoulun koululaisilla ja eskarilaisilla on jo usean vuoden perinne yhteisestä toiminnasta. Tänä toimintavuotena toteutamme yhdessä koulun kanssa suunniteltuja monialaisia oppimiskokonaisuuksia (=mono).
Esi- ja perusopetuksen nivelvaiheen yhteistyötä teemme alueen koulujen kanssa yhteisen yhtenäisen opinpolun vuosikellon mukaisesti. https://peda.net/jyvaskyla/yhtenainenopinpolku

Laki oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013) koskee myös esiopetusta. Esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus oppilashuoltohenkilöstön palveluihin. Koulupsykologit, koulukuraattorit ja kouluterveydenhoitajat tekevät monialaista yhteistyötä lapsen huoltajien ja päiväkotien esiopetusryhmien henkilöstön kanssa. Oppilashuoltotyöhön kuuluvat sekä esiopetuksen yhteisöllisen hyvinvoinnin edistäminen, että oppilaan yksilöllinen oppilashuolto.
Nenäinniemen ja Onnimannin päiväkodeissa on laadittu yhteinen oppilashuoltosuunnitelma. Yhteinen yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa syksyllä ja keväällä. Oppilashuoltoryhmässä keskustelemme kasvattajayhteisön ja lapsiryhmien hyvinvointiin liittyvistä asioista yleisellä tasolla.

3.4. Muu yhteistyö

Nenäinniemen päiväkotikoulussa toimii aktiivinen vanhempaintoimikunta. Vanhempaintoimikuntaan valitaan kunkin toimintavuoden alussa edustajat sekä päiväkotilasten että koululaisten vanhemmista. Mukaan toimintaan voi liittyä myös pitkin toimintavuotta.

Kuokkalan alueella toimii perhekeskusverkosto. Se on kaikille Kuokkalan alueen asukkaille ja lasten ja nuorten kanssa toimiville tahoille avoin yhteistyöfoorumi.

Vuosittain teemme yhteistyötä Jyväskylän yliopiston varhaiskasvatuksen laitoksen sekä muiden eri oppilaitosten kanssa. Päiväkodissa on opiskelijoita harjoitteluissa ja työssäoppimisjaksoilla.
Nenäinniemitalossa järjestetään koululaisten iltapäivätoimintaa, josta vastaa Turvallinen iltapäivä ry. Nenäinniemitalo on myös Nenäinniemen alueen toimintakeskus, jossa järjestetään harrastustoimintaa iltaisin niin lapsille kuin aikuisille.